

Preventivní program školy (PPŠ)

Škola: Základní škola a mateřská škola Ostrava – Zábřeh, Kosmonautů 15, příspěvková organizace

Školní rok: 2023/2024

Školní metodik prevence: **Bc. et Mgr. Plečka Jan**
Mgr. Kolompárová Lenka

Počet tříd na ZŠ: I. stupeň **19** a II. stupeň **11**

Počet tříd v MŠ: **4** třídy (3-6 let), **1** třída logopedická (4-7 let), **1** třída OŠD

Roční plán práce

Školní metodik prevence: **Bc. et Mgr. Plečka Jan**
Mgr. Kolompárová Lenka

Konzultační hodiny: **Úterý 14:00 – 14:30**
(případně dle domluvy)

Září:

- Vypracování preventivního programu na školní rok 2023/2024 ve spolupráci se všemi pedagogy školy.
- Objednání besed a dalších akcí.
- Seznámení žáků se školním metodikem prevence.
- Seznámení rodičů se školním metodikem prevence.
- Zákaz kouření – označení prostor školy viditelnou grafickou značkou „Kouření zakázáno“.
- Začlenění primární prevence rizikového chování u žáků do školního vzdělávacího programu.
- Kontrola ŠVP, zda obsahuje seznámení žáků s nebezpečím ohrožujícím jejich zdraví (zdravý životní styl), dopravní výchova, ochrana člověka za mimořádných událostí, první pomoc a úrazy, prevence sociálně patologických jevů, ochrana před sexuálním zneužíváním atd.
- Zkontrolovat doporučenou úpravu školního řádu ve vztahu k prevenci sociálně rizikového chování ve skupinách mladistvých a dospívajících.
- Zpracovat problematiku prevence sociálně rizikového chování do školních dokumentů (vnitřní řád, ŠVP, plány práce, ...).
- Seznámit třídní učitele a další pedagogické pracovníky s řešením krizových situací dle metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, Č.j. 21 291/2010-28 (návykové látky ve škole, násilí žáků, zbraně ve škole, ...).

Říjen – červen:

- Objednání besed a dalších akcí.
- Kontrola všech poučení pro žáky o bezpečnosti a ochraně zdraví, zda obsahují informace o nebezpečnosti užívání návykových látek a zákazu jejich užívání při všech činnostech souvisejících se školními aktivitami.

- Třídní schůzky – TU seznámí rodiče s Preventivním programem školy (PPŠ).
- Plnění PPŠ na školní rok 2023/2024.

Orientační plán besed

- dopravní výchova (celý školní rok) 3. – 5. roč.
- plavecký výcvik – 2. a 3. ročníky
- sexuální výchova – I. a II. stupeň v rámci výchov (součást ŠVP)
- kyber-šikana (celý I. a II. stupeň)
- šikana (celý I. a II. stupeň)
- právní problematika (8. a 9. ročníky)
- trestní odpovědnost mladistvých (8. a 9. ročníky)
- přednáška hasičů – „Hasík“
- přednášky městských strážníků – I. i II. stupeň
- extremismus (9. ročníky)
- drogové prevence - žáci II. stupně
- exkurze Protidrogový vlak (drogová prevence) - žáci II. stupně
- adaptační kurzy pro žáky 6. ročníků (stmelení nových kolektivů) SVČ Ostrava - Zábřeh

Mimo vyučovací aktivity:

Seznam kroužků a zájmových činností:

- školní družina:

- počítače (2. – 4. třídy)
- sportovní hry – dívky
- sportovní hry – chlapci
- výtvarný kroužek (1. třídy)
- výtvarný kroužek (2. – 4. třídy)
- šikovné ručičky (ruční práce)
- deskové hry
- dětský pěvecký sbor *Koblížci* (1. – 3. třídy)

- škola:

- judo (1.JCBO)
- projektový den - Den jazyků (26. 9. 2023)
- anglický jazykový klub (Šablony OP JAK Flow K15)
- folklorní kroužek
- kaligrafie
- Veselá věda
- basketbal
- florbal
- Ostraváček

-ozdravné pobyty zaměřené k příslušné aktivitě

-tvorba školního časopisu (zástupci I. i II. stupně), už jen elektronická verze

- pravidelné každoroční akce pro žáky:

- Drakiáda (podzim 2023) – školní družina a třídy I. stupně ZŠ

- Halloween (konec říjen/listopad 2023) - školní družina a třídy I. a II. stupně ZŠ
- Mikulášská nadílka (prosinec 2023) – 9. ročníky pro MŠ a ZŠ
- Karneval (leden – únor 2024) – školní družina
- Den Země (duben 2024) - školní družina a třídy I. a II. stupně ZŠ
- Vystoupení Dětského pěveckého sboru *Koblížci* (na různých akcích školy)
- Projekt *Učíme se navzájem* (kooperace s mateřskou školou) - 8. ročník
- Projekt *Prevence žáků 2. stupně* – zaštiťují 9. ročníky
- Den dětí (kooperace s mateřskou školou) - 8. ročník (květen/červen 2024) – závěr spolupráce 8. ročníků ZŠ s MŠ
- Sportovní den na konci školního roku (9. ročníky vs. kantoři)
- Recitační soutěž (1. stupeň)
- Lyžařský a turistický kurz (žáci a žákyně II. stupně)

- pravidelné každoroční akce pro pedagogy a zaměstnance organizace:

- Školní večírek (prosinec 2023 a červen 2024)
- Den učitelů (okolo 28. března 2024)
- Výjezdní zasedání pedagogického sboru K15 (podzim 2023)

Další aktivity

- Konzultace s rodiči a žáky, třídní schůzky
- Spolupráce s Policií ČR (především Obvodní oddělení Zábřeh)
- Spolupráce s Městskou policií Ostrava (úsek prevence a propagace)
- Spolupráce se sociálním odborem OSPOD městské části Ostrava - Zábřeh
- projekt Erasmus+

Metody a formy

1. + 2. stupeň (důraz na samostatné řešení i spolupráci)

- výtvarné vyjádření
- práce ve skupinách, samostatné řešení problému
- scénický projev
- řešení krizových situací
- řízený rozhovor
- nácvik řešení konkrétních situací
- dramatizace
- brainstorming
- grafické ztvárnění problému
- diskuze
- besedy
- projekty
- hraní rolí
- bilingvní výuka

Začlenění problematiky do vyučování:

Zeměpis – biosféra – podnebné a vegetační pásy (pěstování rostlin k výrobě drog), volnost pohybu obyvatelstva, cestování (nebezpečí neznalosti kulturních odlišností, rasismus, xenofobie) tranzit (pašování, prodej drog), migrace obyvatelstva (šíření nemocí, pandemie, ekonomická nestabilita), cestovní ruch (nebezpečí promiskuity, pohlavně přenosné choroby)

Dějepis – úpadek Indiánů, nákup alkoholu, zámořské objevy, kolonialismus, španělská chřipka, velká hospodářská krize, opiové války, náboženské konflikty, konzumní společnost, problematika moderního světa 20. století (globalizace, ekonomická nestabilita, přelidnění planety, surovinové krize, hladomory), války (dopad a nebezpečí pro každodenní život v průběhu lidských dějin)

Pracovní výchova – bezpečné chování při práci, dodržování pracovních postupů, vlastní hledání řešení problémové situace, škodlivost lepidel a jiných přípravků

Přírodopis – rostliny a jejich třídění, zneužívání užitkových rostlin, rostliny a houby jedovaté, tělo člověka (mozek, nervová soustava, správná životospráva, volný čas, režim dne), omamný účinek rostlin a hub na lidský organismus

Občanská výchova a Výchova ke zdraví – zdravý životní styl, lidská práva, rodinný život, krizové situace, globální problémy lidstva, morálka, konzumní společnost, otevření hranic v Evropě, drogová prevence, vztahy mezi lidmi, lidská sexualita

Výtvarná výchova – práce s barvou, opatrné zacházení, hygiena při malbě

Chemie (8. a 9. ročník) – chemické složení uměle vyrobených návykových látek, nebezpečí pro lidský organismus, karcinogenní látky, „cidy“ (pesticidy, herbicidy apod.)

Tělesná výchova – pohybem proti návykovým látkám, využití sportu jako preventivního prostředku při předcházení rizikového chování, sportovní chování – fair play, vhodné návyky - nepřeceňovat vlastní síly apod.

Multikulturní výchova – zaměření na žáky s odlišnými kulturami, jejich přínos společnosti, soužití a vzájemná tolerance jednotlivých příslušníků kulturních skupin

Další vzdělávání

Pedagogičtí pracovníci – informování metodikem prevence o novinkách v oblasti rizikového chování, absolvují školení v pedagogických centrech.

Metodik prevence – spolupracuje s metodiky prevence v PPP (Mgr. Jakub Macošek, Mgr. Petra Chudá a Mgr. Kateřina Puterová „Ciklová“), zúčastňuje se seminářů na PPP, seznamuje pedagogický sbor s aktuálními informacemi ze seminářů, je součástí Školního poradenského pracoviště.

Spolupráce s pedagogy

- Předávání informací o problémových žácích, spolupráce při řešení rizikového chování
- Nové informace v oblasti negativních jevů
- Opora při koncipování a realizaci třídnických hodin, třídních pravidel apod.
- Vzdělávání pedagogů, školení v pedagogických centrech

Spolupráce s rodiči

- Řešení základních výchovných problémů

- Informování rodičů o fungující činnosti zaměřené proti negativním jevům na škole, např. protidrogová prevence, potírání projevů agrese, šikany, kyberšikany, záškoláctví apod.
- Aktivity, které zlepšují celkové klima školy

Spolupráce s poradenskými institucemi

- Policie ČR
- Rodinné centrum Ostrava-Jih
- Informační pedagogické středisko
- Národní pedagogický institut
- Pedagogicko-psychologická poradna, Ostrava – Poruba
- Pedagogicko-psychologická poradna, Ostrava – Zábřeh
- Městská policie
- Linka důvěry
- Kurátoři pro mládež
- sociální odbory OSPOD městských částí Ostrava - město

Řešení problémů

V případě výskytu sociálně patologických jevů bude postupováno podle školního řádu, pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, podle programu proti šikanování a pokynů MŠMT.

Na pohovoru se aktivně podílejí třídní učitel, výchovný poradce, metodik prevence, speciální pedagog, školní psycholog, případně ředitel školy nebo jeho zástupci.

V případě složité a komplikované aktuální situace budou informováni zákonní zástupci, případně budou předány informace a vše důležité pro následnou práci mimoškolních odborných pracovišť pro děti a mládež, tzn. Policii ČR a Odboru sociálně právní ochrany dítěte ÚMOB Ostrava – Jih (či jiné městské části).

Cíle PPŠ:

Program si klade za úkol, aby si žáci dovedli smysluplně rozvrhnout volný čas, informuje rodiče i pedagogický sbor o aktuální situaci na půdě školy.

Prostřednictvím kroužků a zájmových útvarů se snaží o motivaci a posílení prevence negativních jevů.

Vede žáky ke zdravému životnímu stylu, zvládnutí stresů a dalších zátěžových situací bez užívání nejrůznějších návykových (omamných a psychotropních) látek a bez dalších nebezpečných jevů a rizikových forem chování ve společnosti.

Dalším cílem PPŠ je včasné identifikování signálů vedoucích k negativním jevům a projevům chování v třídních kolektivech i směrem k pedagogickému i nepedagogickému sboru zaměstnanců školy.

Ve školním roce 2022/2023 byla zjištěna potřeba posílit komunikaci a vzájemnou spolupráci žáků, která byla oslabena vlivem pandemie SARS – COVID 19. Proto bylo pro letošní školní rok stanoveno nosné téma:

Téma preventivního programu školy pro školní rok 2023/24:

KOMUNIKACE A PRÁTELSTVÍ

Od tohoto tématu se budou kromě základních a pravidelných besed odvíjet další preventivní programy (a to včetně preventivních programů 2. stupně, které si připraví 9. ročníky ke konci školního roku) a především třídnické hodiny všech tříd.

V Ostravě 31. 8. 2023

Mgr. Marek Pabjan, MBA v. r.
ředitel školy

Bc. et Mgr. Jan Plečka v. r.
školní metodik prevence

Mgr. Lenka Kolompárová v. r.
školní metodik prevence